

Ottenby fågelstation 25 år

(Meddelande nr 53 från Ottenby fågelstation)

Ragnar Edberg

Den 14 juli 1946 gjorde Gunnar Svärdson de första dagboksanteckningarna med SOF:s egen, nybyggda fågelstation som bas. Därmed påbörjades regelbundna studier över fågelsträcket förbi Ölands södra udde i SOF:s regi, studier som kommit att spänna över ett kvarts sekel. Dagböckerna, sedermera skrivna av många händer, upptar numera hyllmeter och speglar nyvunnet vetande, belägg för tidigare antaganden, daglig rutin, överraskningar, glädjeämnen och besvärligheter.

Med dagens trafikmått mätt ligger Ottenby fågelstation inom bekvämt räckhåll, men före Ölandsbrons färdigställande om något år är måhända dock alltför många ornitologer med en viss isoleringens tjusning. Rälsbussförbindelsen till Ottenby station är numera nedlagd, och där cykel en gång var enda

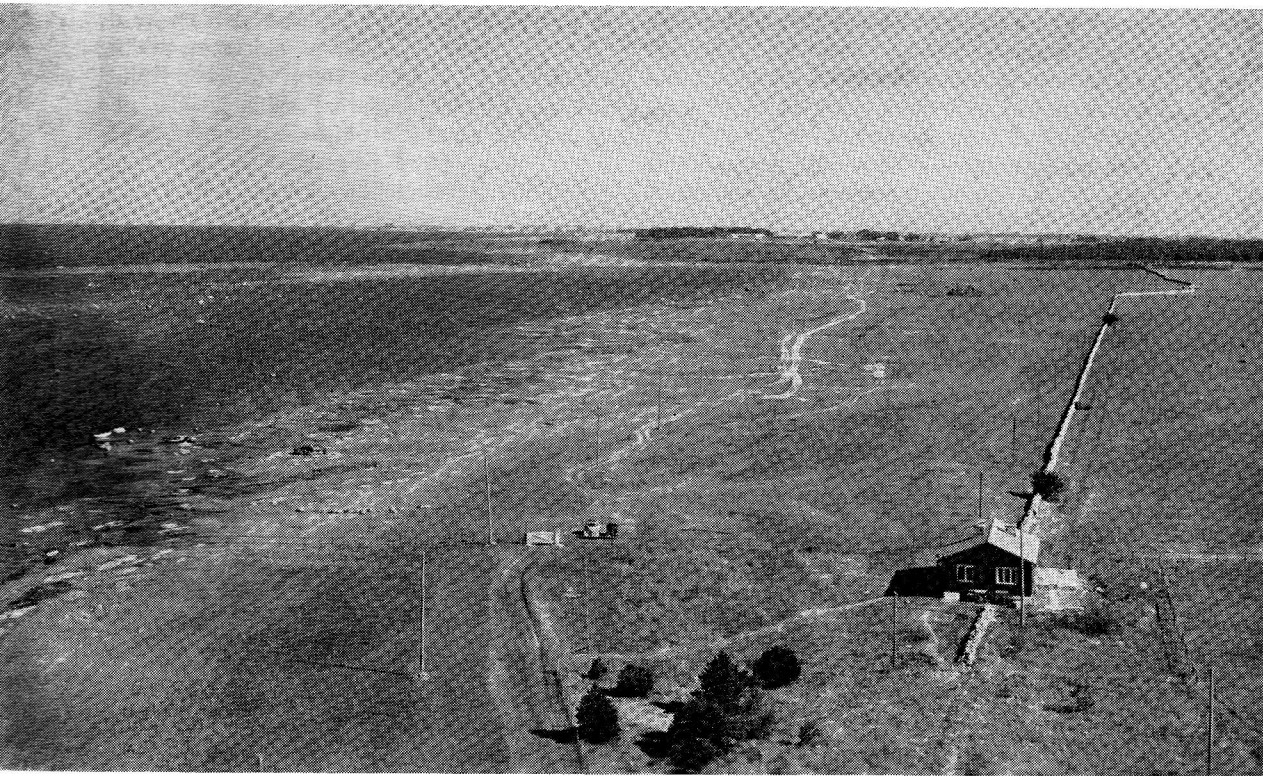
färdmedlet över blanknötta kalkstenshällar till södra udden, sveper idag den bilburna ornitologen på raka asfaltstråk genom tok- och enbuskmarkerna.

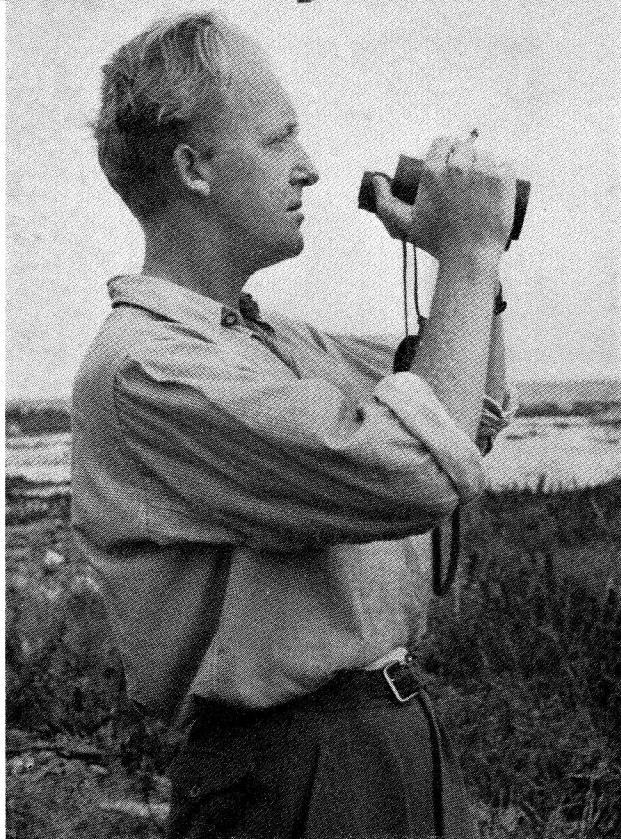
Förhistoria

Ölands södra udde är ett lockande utfärdsmål. Ingen annan plats kan såsom Ottenby erbjuda varierande fågelsyner, och på ingen annan plats har så många olika arter anträffats eller så många för vårt land nya fågelarter konstaterats. Detta tillsammans med landskapets karga tjusning, har lett till att skaran av ornitologer som årligen söker sig hit är stor.

Ottenbys ornitologiska ryktbarhet är av gammalt datum. Redan Linné besökte udden 1741 och Wilhelm Mewes gjorde de första mera metodiska noteringarna på 1800-talet.

Få hinder begränsar synfältet mot horisoten över Ölands flacka landskap från Långe Jans 42 m höga torn. Denna bild från 1948 visar ursprungliga fyrvägen och en närmast obevuxen stationstomt. Foto: Einar Ehnemark.

Som en av initiativtagarna och den förste i raden av stationschefer har Gunnar Svärdson i hög grad format fågelstationens arbetsinriktning. Bilden tagen 1948. Foto: Einar Ehnemark.

Gustaf Kolthoffs banbrytande arbete vid 1800-talets slut om vadarnas flyttning, publicerat 1896, är dock den egentliga startpunkten för Ölands södra udde som plats för flyttfågel-forskning.

Forskningen vid udden återupptogs först 1937–38 av Ulf Bergström och Gunnar Svärdson med 3 315 ringmärkta fåglar som resultat. Deras två artiklar i Fauna och Flora från dessa besök blev början till Ottenbys nyare ornitologiska historia.

En fågelstation skapas

Den 16 januari 1945 stiftades Sveriges Ornitologiska Förening och redan i principdeklarationen om föreningens verksamhet, införd i VF 4 (1945): 46, markeras önskan om skapandet av fågelstationer, och "i första hand en sådan på Ölands södra udde". Kostnaden för stationsbygget beräknades till 28 500 kronor och via donationer erhöles denna summa

mycket snabbt. Sjöfartsverket ställde välvilligt tomt till förfogande, och våren 1946 stod stationshuset klart att tagas i bruk.

Mängden av enskilda insatser och bidrag vid fågelstationens tillkomst är stor och ofta lämnad i tyshet varför någon fullständig lista på tillskyndare aldrig kan sammanställas. Många har tidigare hyllats, många förblir okända. Det är dock till dem alla som för- enings- och stationsledningarna riktar sina tack med förhoppningen om att de skall känna sig hedrade av det resultat de åstadkommit och något glädjas åt hågkomster som väcks av denna artikel.

I Sveriges Naturs årsbok 1943 skrev Gunnar Svärdson en uppsats med titeln "Flyttfågel-forskning och behovet av svenska fågelsta- tioner". Han pläderade där för att en station måtte inrättas i första hand vid Ottenby, och skisserade en anläggning och ett arbetspro- gram. Allt som fattades var startkapitalet.

Uppsatsen fick inte genast avsedd effekt. Det var inte förrän ett par år senare, då Sven A. Mellquist i en kvällstidning tog upp Svärd- sons tanke, som resultatet kom – den grund- läggande donationen om 5 000 kronor. Ur stationens innehållsrika gästbok följer här ett citat av en initiativtagares intryck fyra år efter starten:

"25.10–30.11 1949. Eftersom det är tionde året jag är på Öland är det ett högt betyg åt den här veckan att den har varit en av de finaste jag haft på ön. Först vädret: en prätigt blandning av sol och storm (och en smula stiltje). Och sen fåglarna: sjöfågeldagen den 28 med en ständig ström av horisontankor (+ mina första mindre sångsvanar) och örndagen den 29 med utsträck av kungsörn och unga och gamla havsörnar hör till det bästa jag minns – och så får jag inte glömma bort att jag redan första kvällen, tack vare ringmär- karnas tidigare energi fick tillfälle att definitivt besegla ödet för alla tidigare utländska och svenska stationsmärkningsrekord genom att sätta ringen på säsongens 14 000:e fågel (röd- haken ZOB 6264). När jag av ringmärkarbasen underrättades om vad jag gjort, kom jag att tänka på den vårvinterkväll för 4 år sedan då jag mottog telefonmeddelandet från stationens förste donator, som lät fråga 'ifall det fanns någon som ville ta emot grundplåten till en fågelstation på Ölands södra udde'. Den kväl-

len satt jag med Folke Köhler och Gustaf Danielsson och lät förhoppningarna fara ikapp med flyttfåglarna. Men så långt som till det, som idag är verklighet, sträckte sig då inte mina drömmar.

Carl Edelstam

P. S. Jag fick se skärsnäppan också."

Personal

Redan från begynnelsen utsåg SOF:s styrelse en kommitté att ansvara för verksamheten vid fågelstationen. Huvudparten av ledamöterna har haft rådgivande funktioner och arbetat med den långsiktiga planeringen. Såsom stationschefer i verkställande funktion har i ordning fungerat Gunnar Svärdson, Wolf Jenning, Bengt Danielsson, Arne Orvelius och Ragnar Edberg. På dem har fallit att anskaffa personal, utöva tillsyn och ombesörja underhåll etc.

Funktionärerna i Ottenbykommittén, såsom deras verksamheter avspeglas i föreningens årsberättelser har varit:

Alnås, Ingemar	1963—
Armington, Sven	1953—1962
Borg, Knut	1958—1965
Danielsson, Bengt	1956—1959
Danielsson, Gustaf	1945—1965
Edberg, Ragnar	1958—
Edelstam, Carl	1945—
Fabricius, Eric	1961—
Haglund, Bertil	1945—1952
Jenning, Wolf	1953—1959
Larsson, Anders	1967—
Ljungdahl, Per-Sture	1967—
Orvelius, Arne	1954—1958
Persson, Åke	1955—
von Porat, Stig	1962—1967
Ramel, Claës	1961—
Sahlin, Enar	1967—
von Schultz, Robert	1968—
Svensson, Lars	1967—
Svärdson, Gunnar	1945—1958
Tolstoy, Anna	1960—1964
Witthoff, Ragnar	1961—1962
Åkerlund, Per-Axel	1967—
Österlöf, Sten	1953—1963

Det har för det mesta gått lätt att engagera personal för den löpande verksamheten. Årligen kommer 100-tals förfrågningar om plats, huvudsakligen från svenska fågelintresserade, men också från de nordiska grannländerna och ibland också från England, Holland, Israel, Schweiz, Tyskland och USA.

Insatserna är till största delen ideella, och utan dessa frivilliga medhjälpare skulle det ha varit omöjligt för stationen att fungera. An-

svaret för den dagliga driften har platschefen, och till sin hjälp har denne en ringmärkare, ibland också en eller flera assistenter. Gott arbete utträttar också de regelbundet förekommande gästerna, och när stationen under mars till november är i drift är det få av dygnets ljusa timmar då inte fågelförekomsten är bevakad.

Ekonomi

I ekonomiskt avseende har fågelstationen varit en del av SOF som självständigt löst sina problem, mestadels utan att belasta den gemensamma föreningskassan. För skapandet av anläggningarna står vi i stor tacksamhetsskuld till generösa givare, såväl vad gäller pengar som material, och främst bland dem nämner vi Josef Anér, Hjalmar Hensmar, Birger Jeansson, Helge Ax:son Johnsons stiftelse, Wilhelm Klingspor, Kungafonden, Längmanska kulturfonden, Axel Munthe, Gustaf Werner, Ångfartygs AB Kalmarsund, Ölands Cement AB och Ölands Ytong AB.

För nyinvesteringar har vi sålunda haft – och har alltjämt – ett underbart stöd av donatorer. Stationens löpande utgifter är dock obestridligen ett bekymmer. Under pionjärtiden räckte det att kalkylera med traktamenten till observatörer och ringmärkare plus en måttlig summa till värme, ström, telefon och underhåll av anläggningarna. Detta har klarats genom anslag från olika fonder, så småningom kompletterade med inkomster från museet. Sedan 1961 har budgetens pluskonto i grova drag bestått av inemot 12 000 kronor från museet, 1 000 kronor från Kalmar läns landsting och till en början ca 10 000, numera ca 20 000 kronor från viltforskningshåll; i tur och ordning har bidrag lämnats av Statens Naturvetenskapliga Forskningsråd, Viltforskningsrådet och Statens Naturvårdsverk. En budget på idag 35 000 kronor för en forskningsanläggning av denna storleksordning låter absurd låg – och är det också. Genom en benhård sparsamhet kan den täcka de punkter som nyss nämndes, men till den alltmer krävande administrationen finns då bara ett blygsamt belopp, och för bearbetning av hela det väldiga forskningsmaterialet inte ett öre. En realistisk budget idag borde sluta på 50 000 kronor – med oförändrad sparsamhet i driften, men med forskning och bearbetning inräknade. Hur denna

Genom tiderna har helgolandsryssjan "Krattet" varit fångstrikaste fällan och vid dess uttagsbur ses här fr.v. Lars-Martin Krall, Karl-Gustav Schölin, Henning Pettersson och Herbert Nät-hammar på en bild från 1949. Foto: P. O. Swan-

knut skall lösas är inte klart. Men lösningen torde inte vara omöjlig att finna.

Målsättningen

Ett arbetsprogram för verksamheten utforma-des 1945 och sammanfattades i ett upprop:

1. Fältobservationer över flyttningstider, flytt-fåglarnas frekvensväxlingar, deras beroende av meteorologiska faktorer, deras flyghastighet etc.
2. Ringmärkning i stor skala, avsedd att ut-röna flyttningvägar, rastplatser, övervint-ringsområden, livslängd m.m.
3. Försöksverksamhet, avsedd att genom plan-mässiga försök och experiment studera framför allt fåglarnas orienteringsförmåga och flyttningdrift.

De som i praktiken fick uppdraget att om-sätta dessa önskemål i handling blev den första Ottenbykommittén, bestående av Gustaf Dani-elsson, Carl Edelstam, Bertil Haglund och Gunnar Svärdson. Trots att många arbetat vid deras sida och efter dem och haft skiftande idéer om vad som bör göras vid en fågelsta-tion, är det grundläggande programmet allt-jämnt och med förunderligt få ändringar verk-samhetens ryggrad efter 25 år, även om punkt 3 spelat en vida mindre roll än de övriga.

Fältobservationerna

Sommaren 1945, medan ännu planeringen av stationshuset pågick, började de kontinuerliga noteringarna av flyttfågelsträcken förbi Ölands södra udde, och från 1947 fanns ett fast observationsprogram under både sommar och höst. Denna serie sträcknoteringar kom att spänna över 10 år och avslutades 1956. En mängd kunniga observatörer hade därmed under många, långa och ansträngande arbets-pass samlat ett synnerligen gediget material om svenskt flyttfågelsträck.

Tillfälligtvis har därefter under 1960-talet observationerna återupptagits. Avsikten har då varit att få jämförelser, främst med hänsyn till de reduceringar som drabbat många fågel-arter genom biociderna.

Fristående från stationens verksamhet på södra udden, men i dess regi, görs fortlöpande sjöfågelobservationer i Kalmarsund. Dessa inleddes med en provperiod 1955-57 och pågår sedan 1958 årligen mellan 1.3-30.11 med de smärre avbrott som svårigheter att anskaffa kompetent personal kan medföra. Under första åren utfördes observationerna från Revsudden på sundets västra sida, men har sedermera överförts till hamnområdet vid Stora Rör på Ölands kust. Främst är det möjligheterna till god inkvartering först hos lotsförman John Johansson, Revsudden, sedan lantbrukare Hans Norell, Linsänkan, som varit avgörande för valet av observationspost.

Ringmärkningen

Tyngdpunkten i stationens arbete har genom åren kommit att ligga på ringmärkningen. Till denna har det varit lätt att anskaffa personal och den lilla, men lummiga fyrträdgården på stort avstånd från närmaste högre vegetation i den tre kilometer avlägsna Ottenby lund är vid alla sträcktillfällen rik på fångstbar fågel.

Årsummorna har varit följande:

1937/38	3 315	1954	12 252	1963	12 839
1946	714	1955	9 522	1964	14 008
1947	3 780	1956	8 481	1965	21 148
1948	9 271	1957	12 597	1966	9 848
1949	14 059	1958	16 983	1967	12 052
1950	11 566	1959	10 803	1968	11 912
1951	9 849	1960	14 493	1969	11 250
1952	10 798	1961	20 741	1970	13 734
1953	13 988	1962	20 698		

Totalsumman blir 310 701 fåglar.

Fågelrikaste tid på våren är maj, och som mest fångades 3 956 fåglar denna månad 1961. Under hösten dominerar september, då bästa resultat nåddes 1962 med 6 036 fåglar. Efter 1965 har stationen i lojalitet mot Ringmärkningscentralen, som har att kämpa med resultaten av en alltför hög total ringmärknings-

volym, sökt begränsa den årliga märkningen till ca 12 000 fåglar.

Skötseln av Ottenby andfänge har allt från begynnelsen varit överlämnad till jaktvårdaren i Ottenby Viltpark, Robert von Schultz. Här följer i tabellform fångstresultaten vid denna för vårt land unika fångstanläggning:

	1962	1963	1964	1965	1966	1967	1968	1969	1970	Summa
Gräsand	522	788	407	135	492	272	517	440	278	3 851
Kricka	14	260	493	49	109	134	99	95	260	1 513
Ärta		24	8			1	4	4	1	42
Bläsand	18	7	9	1	1	2	4	3	3	48
Stjärtand	37	26	23	5	2	14	4	5	12	128
Skedand		14	10	9		4	16	5	8	66
Bergand			1							1
Vigg		6	1	3		24	8	5	3	50
Gravand		29	12	4		4	1	1		51
Svärta						1				1
Småskrake						3				3
Summa	591	1 154	964	206	604	459	653	558	565	5 754

Andfänget uppfördes 1962, men tanken på en sådan anläggning var betydligt äldre. Redan under 1950-talet lät Ottenbykommittén vid minst två tillfällen göra mätningar och provschaktningar för ett andfänge. Praktiska svårigheter hindrade då ett fullföljande: den öländska kalkstensklippan låg alltför nära mark- och strandvattenytorna. Med hjälp av kraftiga schaktmaskiner och sprängkunniga tekniker från Ölands Ytong AB kunde slutligen den för andfänget nödvändiga dammen bli verklighet i Norrviks inre del. Kring andfänget gäller jaktförbud inom en kilometer-bred zon.

Ringmärkningen skedde till en början med Riksmuseets ringar. 1952 nödgades stationen emellertid tillverka egna ringar med adressen "Ornis Box". Året därpå räddades stationen ur akut ringbrist främst genom ett välvilligt lån av 4 000 ringar från Vogelwarte Radolfzell. Efter tillkomsten av Ringmärkningscentralen används återigen Riksmuseets ringar.

Försöksverksamheten

Svårast att förverkliga av arbetsprogrammets punkter har varit det som inryms i begreppet forskning. Enstaka arbeten av betydelse har utförts, men mestadels har det stannat vid privata initiativ med stationen endast som lämplig arbetsplats.

Det enda arbete, utöver ringmärkning och observationer, som stationen mera långsiktigt driver är en inventering av de vadare som häckar söder om Karl X mur på södra udden.

År 1964 tog Ottenby fågelstation initiativet till de svenska fågelstationskonferenserna.

Anläggningarna

Länge var fågelstationen synonym med det hus, som uppfördes 1945-46 och som inrymde såväl personalbostäder som gästrum, kontor och laboratorium. Underhand har betydande utökningar skett, och tillsynen gäller idag fem anläggningar samt fällor och vindskydd. Det totala försäkringsvärdet är 257 000 kr.

Stationshuset utnyttjas numera såsom personalbostad, bibliotek och kontor. I en fristående laboratoriebyggnad, uppförd 1964, finns verkstad och utrymmen för forskning och ringmärkning. Den ladugård som stationen köpt på fyrområdet används till förråd.

Strax norr om fyrområdet, på domänverkets mark, står Ottenby fågelmuseum. Därinvid och såsom skydd mot kreatur uppfördes 1963 en kavelbro i delägarskap med kungsgårdens arrendator, Sven Åsenius, och Vägverket.

Fångstanordningarna

Till anläggningarna kan givetvis också räknas de fasta och lösa fångstanordningar som an-

vänds på södra udden. Många konstruktioner har prövats, men genom tiderna fångstrikast och bäst placerad har helgolandsryssjan "Krattet" varit. Permanent sedan många år är också A-fällan, medan för tidigare besökare välkända Bergmanfällan, Rödhakefällan, Snåret, Oxelhäcken och Hagtornfällan fått försvinna. Som nytt och effektivt inslag har slöjneten kommit till användning även på denna ovanligt blåsiga plats.

Fällorna för vidare, internationellt kända och efterfrågade, fick redan tidigt en nära nog idealisk utformning och är av typen fiskmjärde i ståltrådsnät. Den modifierade typ som i senare tid har brukats skiljer sig i huvudsak genom sin längre höjd och vikt.

Museet

År 1947 donerades det första beloppet, 1 500 kr till ett fågelmuseum vid stationen. Det kom att dröja ända till 1960 innan planerna förverkligades. Med Carl Edelstam som drivande kraft, Jan Gezelius som arkitekt och Arne Klingborg som konstnärlig rådgivare skapades en unik byggnad som arkitekten sökt forma i samklang med udden och med sitt innehåll. Denna estetiska och funktionella enhet har, trots sitt ringa format, väckt uppmärksamhet bland arkitekter och museimän i många länder. Material därifrån har presenterats i flera facktidsskrifter och dessutom på en utställning i Museum of Modern Art i New York. Det bör tilläggas att en del besökare på udden har funnit museets form och placering i det flacka landskapet något avskräckande.

Årligen tar museet emot drygt 10 000 besök och entréavgifterna har fått klara kostnaderna för underhåll och löpande utgifter i stationens allmänna verksamhet.

Utan ändringar har utställningen visats t.o.m. säsongen 1970. Gångna vinter och vår har allt material, placerat på flyttbara väggskärmar, fraktats till Riksmuseet i Stockholm för renovering och tillfällig visning, men finns åter på plats från midsommar.

Resultaten

Mätt i antalet publicerade artiklar är resultaten av 25 års verksamhet magra. Vid utgången av 1970 var siffran 52, och en förteckning över dem kompletterar denna artikel.

En betydande eftersläpning har kommit att

vidlåda årsrapporterna, f.n. fullföljda endast t.o.m. 1964. Inte heller bearbetningen av det 10-åriga observationsmaterialet har kunnat fullföljas, trots att 14 år gått sedan insamlingen avslutades.

Det är synnerligen beklagligt att Ottenby fågelstations väsentliga insatser på den ornitologiska forskningens och på fågelskyddets område inte kunnat bearbetas i önskad takt. Största delen av det kunskapsstoff som döljs i dagböcker, ringmärkningsloggare och observationsprotokoll har ännu ej genom publicering tillförts den allmänna vetenskapen om fåglarna och deras förhållanden. Visserligen har en del material under hand tagits upp i handböcker och annan fågellitteratur eller förmedlats ornitologer emellan, men behovet av bearbetningar av primärmaterialet finns oförminskat kvar.

Deltagandet i stationens arbete har inspirerat många ornitologer att på andra platser utveckla fågelforskning efter samma mönster, i en del fall nya fågelstationer.

All denna verksamhet har både direkt och indirekt betydelse för en av SOF:s målsättningar, nämligen att skydda landets fågelfauna. Ökad kunskap har bidragit till riktigare bedömningar i kritiska situationer, och stationen och museet har till en bredare allmänhet förmedlat förståelse för flyttfåglarnas skydd.

Rariteter

De fågelarter som i vårt land blott förekommer fåtaligt eller sällan har en särskild lockelse för både den njutande fågelskådaren och den forskande ornitologen. Åtskilliga är de som betraktar Ölands södra udde som ett rariteternas Mecka och nedanstående lista på för landet nya arter ger i någon mån belägg för uppfattningen.

8.10 1941	Ökenstenskvätta	<i>Oenanthe deserti</i>
23. 5 1952	Rödhuva törnskata	<i>Lanius senator</i>
4. 8 1952	Svarthuvad spurv	<i>Emberiza melanocephala</i>
3. 9 1953	Bergsångare	<i>Phylloscopus bonelli</i>
1. 6 1954	Fältsångare	<i>Acrocephalus agricola</i>
2. 5 1959	Brandkronad kungsfågel	<i>Regulus ignicapillus</i> och
	alpjärnsparv	<i>Prunella collaris</i>
11. 6 1959	Busksångare	<i>Acrocephalus dumetorum</i>
20.10 1961	Ökensångare	<i>Sylvia nana</i>
25.10 1961	Taigasångare	<i>Phylloscopus inornatus</i> och

På fågelstationens altan en oktoberdag 1955 skådar fr.v. Gunnar Svårdson, Arne Orvelius, Tore Andersson, Gustaf Danielsson och Sven Armington ut över Schäferiängarna. Foto: Boris Engström.

långnäbbad beckasinsnäppa

Limnodromus scolopaceus

25. 9 1962 Videsångare *Phylloscopus schwarzi*

18.10 1964 Sydnäktergal *Luscinia*

megarhynchos

17. 4 1965 Korttälarka *Calandrella cinerea*

29. 5 1967 Rostsparv *Emberiza caesia*

16.10 1968 Brunsångare *Phylloscopus fuscatus*

Därtill kommer första observationen av vadaresvala, tyvärr ej möjlig att artbestämma, den 13–15.8 1958. Totalt är antalet sedda arter på platsen 292 t.o.m. 1970.

Fyrsamhället

Fågelstationens verksamhet är i hög grad beroende av goda relationer med invånarna i det lilla fyrsamhälle som omger Långe Jan. Med beundransvärt tålamod har personalen varit oss behjälpliga i skilda situationer. Detta trots att de under tidiga sommarmorgnar har väckts av fågeldrev med harskramlor och plåtlock och fått sina potatisland nedtrampade i entusiasmens rusningar. De fyrmästare som tjänstgjort under fågelstationens år är 1943–1948 Albert Holmström, 1948–1956 Ernst Andersson, 1956–1965 Anker Öhlin och från 1965 Nils Aldén. Dem, fyrvaktare och fyrbiträden med anhöriga är vi ett stort tack skyldiga.

Personliga synpunkter

Det är uppenbart att driften av en fågelstation måste vila på antingen ideellt personligt engagemang eller fast avlönad, ansvarsbelagd tjänst. Detta för att lämna praktiska resultat i form av snabbt färdigställd bearbetning eller att nödvändigt praktiskt arbete skall bli fullgjort inom önskvärd tid. Den första förutsättningen gällde under många år vid Ottenby fågelstation. Under sistlidna 10-årsperiod har en mellanform av engagemang inträtt och medfört att tonvikten ligger på insamling av material. Till bearbetning däremot är hjälp svår att få. En orsak kan vara att antalet forskande och analyserande medlemmar är få bland SOF:s ca 4 000. Därtill har de en uppsjö egna projekt, och legouppdrag för en fågelstation blir därmed ej attraktiva. Detta utgör en del av förklaringen till att ett med förväntningar emottett 10-årsmaterial och åtskilliga årsrapporter ännu dröjer.

Tendensen att medelåldern bland de kring stationen engagerade sjunker är också tydlig. För kontrakterade tjänster gäller minimiåldern 18 år. Tillströmningen av förfrågningar från äldre ned till 12–13 år är dock stor, och för att kanalisera dessa önskemål pågår sedan

flera år ett samarbete med skolornas praktiska yrkesorientering.

Med någon generalisering kan därmed sägas att de vetenskapligt forskande och mogna människors fågelstation under 25 år sakta övergått till att bli utbildningsinstitution för unga fågelskådare med ringmärkning och fågelstudier i allmänhet som allt överskuggande hobby.

Avsiktligt har endast få av våra gynnare och ingen av våra för kortare eller längre tid anställda blivit vid namn nämnda. Ingen har emellertid blivit glömd, och de tackas härmed på det hjärtligaste för insatserna. Deras bästa belöning förefaller mig vara att idag kunna glädjas åt att Ottenby fågelstation blivit en institution med internationellt gott rykte och en plats där forskning, utbildning och njutningsfull fågelskådning under ett nytt kvartsekel har sin givna träffpunkt.

Publikationer

För dem som vill läsa ytterligare om verksamheten vid fågelstationen och dess resultat lämnas här en förteckning över meddelanden från Ottenby fågelstation.

- Danielsson, G., Edelstam, C. & Svårdson, G. 1947. Ottenby fågelstation, dess tillkomst och verksamhet år 1946. *VF*, 6: 38-51.
- Svårdson, G. 1948. Verksamheten vid Ottenby fågelstation 1947. *VF*, 7: 25-44.
- Bergman, G. 1948. Sträck, återflygning och övernattning hos sädesärlan (*Motacilla a. alba*, L.) under hösten vid Ölands södra udde. *VF*, 7: 57-117.
- Svårdson, G. 1949. Skruflykt hos flyttande måsar. *VF*, 8: 13-33.
- Svårdson, G. 1949. Verksamheten vid Ottenby fågelstation 1948. *VF*, 8: 97-120.
- Svårdson, G. 1950. Verksamheten vid Ottenby fågelstation 1949. *VF*, 9: 11-33.
- Svårdson, G. 1951. Verksamheten vid Ottenby fågelstation 1950. *VF*, 10: 97-124.
- Edelstam, C. 1951. The Ottenby Bird Station. *Proc. X Orn. Congr. Uppsala*.
- Hylbom, R. 1951. Migration Period of Some Passerines Revealed by Daily Ringing Figures at Ottenby. *Proc. X Orn. Congr. Uppsala*.
- Svårdson, G. 1951. Swift (*Alpus apus*, L.) Movements in Summer. *Proc. X Orn. Congr. Uppsala*.
- Broberg, L. 1952. Rödhuvade törnskatan (*Lanius senator*, L.) funnen på Öland. *VF*, 11: 97-101.
- Gillin, R. 1952. *Emberiza melanocephala*, Scop., en för Sverige ny fågel. *VF*, 11: 114-116.
- Svårdson, G. 1952. Verksamheten vid Ottenby fågelstation 1951. *VF*, 11: 153-176.
- Svårdson, G. 1953. Visible Migration within Fennoscandia. *Ibis*, 95: 181-211.
- (14) Edelstam, C. & Snellman, J. 1953. Vädrets betydelse för uppträdande av sällsynta fågelgäster. *VF*, 12: 8-22.
- Jenning, W. 1953. Verksamheten vid Ottenby fågelstation 1952. *VF*, 14: 145-165.
- Jenning, W. 1954. Verksamheten vid Ottenby fågelstation 1953. *VF*, 13: 53-76.
- Pettersson, I. 1955. *Acrocephalus agricola* - en ny ostlig gäst vid Ottenby. *VF*, 14: 153-155.
- Jenning, W. 1955. Verksamheten vid Ottenby fågelstation 1954. *VF*, 14: 201-224.
- Danielsson, B. 1956. Ett fall av omvänd flyttning i april 1955. *VF*, 15: 54-56.
- Jenning, W. 1956. Verksamheten vid Ottenby fågelstation 1955. *VF*, 15: 151-176.
- Danielsson, B. 1957. Verksamheten vid Ottenby fågelstation 1956. *VF*, 16: 241-269.
- Danielsson, B. 1958. Verksamheten vid Ottenby fågelstation 1957. *VF*, 17: 177-201.
- Martin-Löf, P. 1958. Storleksskillnader hos genomsträckande kärrsnäppor (*Calidris alpina*) vid Ottenby. *VF*, 17: 287-301.
- Danielsson, B. 1959. Verksamheten vid Ottenby fågelstation 1958. *VF*, 18: 249-279.
- Ramel, C. 1960. The Influence of the Wind on the Migration of Swallows. *Proc. XII Orn. Congr. Helsingfors*.
- Edberg, R. 1960. Fågelsträcket genom Kalmarsund 1958 och 1959. *VF*, 19: 19-30.
- Tolstoy, A. 1960. Verksamheten vid Ottenby fågelstation 1959. *VF*, 19: 292-315.
- Edberg, R. 1961. Fågelsträcket genom Kalmarsund 1960. *VF*, 20: 47-57.
- Edberg, R. 1961. Två för Sverige nya fågelarter funna vid Ottenby 1959. *VF*, 20: 111-114.
- Myhrberg, H. 1961. Grönbenans (*Tringa glareola*) sträck genom Europa. *VF*, 20: 115-145.
- Martin-Löf, P. 1961. Mortality rate calculations on ringed birds with special reference to the Dunlin (*Calidris alpina*). *Arkiv för zoologi*, ser. 2, 13 nr 21.
- Tolstoy, A. 1961. Verksamheten vid Ottenby fågelstation 1960. *VF*, 20: 318-330.
- Edberg, R. 1962. Ökensångare (*Sylvia n. nana* Hempr. & Ehrenb.) vid Ottenby 1961. *VF*, 21: 275-278.
- Öhman, C. G. 1962. Tajgasångaren (*Phylloscopus i. inornatus* BLYTH) anträffad vid Ottenby 1961. *VF*, 21: 279-284.
- Jenning, W. 1962. Långnäbbad beckasinsnäppa (*Limnodromus scolopaceus* SAY) anträffad i Sverige. *VF*, 21: 285-291.
- Mascher, J. W. 1963. Sträck och retursträck vid Ottenby våren 1962. *VF*, 22: 37-44.
- von Schultz, R. 1963. Vinter och vår vid Ottenby 1961/62. *VF*, 22: 154-160.
- Svensson, S. 1964. Viktvariationer hos unga starar (*Sturnus vulgaris*). *VF*, 23: 43-56.
- Gerell, R. & Svensson, S. 1962. Svarthuvad sparv (*Emberiza melanocephala*) på Öland. *VF*, 21: 42-43.
- Magnusson, B. 1963. Verksamheten vid Ottenby fågelstation 1961. *VF*, 22: 145-153.
- Ljungdahl, P.-S. 1964. Videsångare (*Phylloscopus schwarzi*) anträffad i Sverige 1962. *VF*, 23: 223-227.
- Tolstoy, A. 1965. Verksamheten vid Ottenby fågelstation 1962. *VF*, 24: 144-145.
- Edberg, R. 1965. Fågelsträcket genom Kalmarsund 1961. *VF*, 24: 97-106.
- Rydén, O. & Källander, H. 1964. Beräkning av ejderns (*Somateria mollissima*) sträckhastighet. *VF*, 23: 151-158.
- (47) Brinck, P., Svedmyr, A. & von Zeipel, G. 1965. Migrating birds at Ottenby, Sweden, as carriers of ticks and possible transmitters of tickborne encephalitis virus. *Oikos*, 16: 88-99.
- Hjort, C. 1966. Korttållärkan (*Calandrella cinerea*), en för Sverige ny fågelart, påträffad vid Ottenby. *VF*, 25: 37-39.
- Alnäs, I. & Larsson, A. 1969. Verksamheten vid Ottenby fågelstation 1963-1964. *VF*, 28: 9-17.
- Karlsson, L. 1969. Rostsparven *Emberiza caesia* en för Sverige ny fågelart anträffad vid Ottenby. *VF*, 28: 252.
- Fahlander, B. 1969. Brunsångaren *Phylloscopus fus-catus* anträffad vid Ottenby 1968. *VF*, 28: 249-251.
- Svensson, L. 1969. Bestämningen av första fyndet av bergsångare *Phylloscopus bonelli* och andra fyndet av videsångare *Phylloscopus schwarzi* i Sverige. *VF*, 28: 130-132.
- Svensson, L. 1970. Första fyndet av synnäktgeral i Sverige gällde östligaste rasen *Luscinia megarhynchos hafizi* (Sev.). *VF*, 29: 67-71.
- Edberg, R. 1971. Ottenby fågelstation 25 år. *VF*, 30: 133-140.